

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

TISKOVÁ ZPRÁVA

Zahraniční investice do českého automobilového průmyslu měly i negativní dopady

Praha, 22. srpna 2016 – Výzkum ekonomického geografa Petra Pavlíčka z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK přinesl nové poznatky o důsledcích zahraničních investic do automobilového průmyslu na celou ekonomiku. Vyplynulo z něj, že z dlouhodobého hlediska mohou být krátkodobé pozitivní dopady převáženy dopady negativními.

Automobilový průmysl v Česku je jedním z nejrozvinutějších v regionu střední a východní Evropy. Na celkové průmyslové produkci Česka má čtvrtinový podíl, v loňském roce se celkové tržby firem v oboru přiblížily jednomu bilionu korun. Jedno z nejvýznamnějších průmyslových odvětví u nás ale mají pod kontrolou zahraniční investoři, kteří ho téměř ovládli. Tomu, jaké jsou dopady zahraničních investic do automobilového průmyslu na hostitelskou zemi, se více než patnáct let věnuje Petr Pavlíček, ekonomický geograf z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Problematiku analyzoval prostřednictvím dlouhodobého kvalitativního výzkumu (dotazníkovým šetřením a rozhovory s manažery firem). Zajímalo ho především, do jaké míry a jakým způsobem dochází k přenosu znalostí a technologií od zahraničních investorů do hostitelských ekonomik.

“Zahraniční kapitál hrál důležitou roli při modernizaci domácího průmyslu, především formou nepřímých dopadů jako je zvýšená konkurence a zvýšené požadavky na kvalitu, cenu a spolehlivost. Ale vysoká závislost na zahraničním kapitálu bude mít v dlouhodobém horizontu na české hospodářství negativní vliv,” říká Pavlíček. “Nereinvestovaný zisk, který neustále roste, nezůstává u nás, centrály si ho stahují do mateřských firem. V rámci evropských a světových výrobních sítí jsme se dostali do podřadného postavení a současný stav automobilového průmyslu ve světě nenahrává změně,” dodává.

Přínos zahraničních investic by totiž neměl spočívat pouze ve vytvoření nových pracovních míst, která jsou často nekvalifikovaná a špatně placená, ale v tom, že se know-how a technologické postupy šíří od zahraničních investorů do domácí ekonomiky, a v důsledku toho domácí firmy postupují do vyšších pater dodavatelského řetězce. Pavlíčkův výzkum ale ukázal, že se tomu tak ne vždy děje a domácí firmy často zůstávají uzamčené na spodních patrech dodavatelských sítí. *“Hospodářská politika by*

měla respektovat zájmy všech subjektů ekonomiky a podporovat rozvoj domácího průmyslu, neboť dlouhodobé zájmy zahraničního kapitálu nemusejí být vždy v souladu s dlouhodobými hospodářskými zájmy země,” říká Pavlínek.

Ekonomika příliš závislá na automobilovém průmyslu může být snadno zranitelná. Diverzifikované hospodářství je odolnější proti hospodářským výkyvům. Nemělo by docházet k téměř absolutnímu ovládnutí jednoho odvětví zahraničními investory, podle Pavlínkova výzkumu je ideální větší rovnováha mezi domácími a zahraničními firmami. *“Ukazuje se význam dlouhodobých investic do vzdělání, především podpora učňovských oborů, aby do Česka zahraniční investoři přicházeli proto, že máme vysoce kvalitní a kvalifikovanou pracovní sílu, ne proto, že jsme nejlevnější,”* shrnuje Pavlínek.

Výsledky výzkumu Petra Pavlíneka byly publikovány také v prestižních zahraničních vědeckých časopisech jako Journal of Economic Geography a Economic Geography. Výzkum financovala Grantová agentura České republiky.

Informace pro editory:

Grantová agentura České republiky (GA ČR) je organizační složkou státu, která jako jediná instituce v naší zemi poskytuje z veřejných prostředků účelovou podporu výhradně na projekty základního výzkumu. V rámci vyhlášených programů financuje vědecké projekty jak pro erudované vědce a týmy, tak pro mladé a začínající vědecké pracovníky.

Kontakty pro média:

Prof. RNDr. Petr Pavlínek, Ph.D.
Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
petr.pavlinek@natur.cuni.cz

Mgr. Klára Pirochová
PR konzultant
Grantová agentura České republiky
klara.pirochova@gacr.cz
732 801 881